

EXAMENUL NAȚIONAL PENTRU DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREUNIVERSITAR
24 iulie 2024

Probă scrisă
LB. ȘI LIT. RROMANI MATERNĂ, LB. ȘI LIT. ROMÂNĂ ȘI UNIV. PT. COPII,
METODICA PREDĂRII ACTIVITĂȚILOR ÎN LB. RROMANI MATERNĂ ȘI ÎN LB. ROMÂNĂ
ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR

Varianta 2

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de patru ore.

SUBIECTUL I

(60 de puncte)

A. Limba și literatura maternă (30 de puncte)

Drabaren o təksto thaj xramosaren nùmaj rromanesθe so mangel pes and-e pučhimata dine maj tele!

O kermuso

*Vaj, i mùca mudarel man!
Kèci khelel pes voj mança!
Zurales darav me laθar,
Laqe ûnzïe and-e man zan.*

*Vi me baro te šaj avava,
Kaθar i mùca ci darava
Marava me šukar laça,
Vi laça, vi le zukleça...
(palal o Rostás György)*

1. Ambolden rumunikanes o dino maj opre təksto! **8 pùntkură**
2. Nakhaven i sintagma ***o daravno kermuso*** andar le savorre 8 kèzură, nùmaj ka-o jekhipen! **8 pùntkură**
3. Nakhaven i kernavni/ o vèrbo ***marel*** ka-o nakhlo vaxt e indikativone modosqo! **6 pùntkură**
4. Xramosaren e antonimură e avutne alavenqe: *šukar, zorales, barărel, kathe*. **8 pùntkură**

B. Limba și literatura română și universală pentru copii (30 de puncte)

Citiți cu atenție textul de mai jos:

S-a ridicat, deodată, din prăpastia întunecoasă, umedă, a munților falnici. Și doritor de lumină, în această dimineață scaldată de soare, a întins aripile, ca o flamură, deasupra brazilor bătrâni. S-a înălțat mai întâi drept în sus, ca o săgeată; a străbătut văzduhul răcoros, apoi a rămas acolo, s-a legănat în aer, îmbătat de plăcerea să fluture la înălțime uriașă; a plecat capul și a privit în jos. [...] I se păru că în lumea aceasta frumoasă, încântătoare, peste care primăverile se aștern cu spuză de flori, e a lui, a lui singur. Și scuturându-și aripile, făcu un ocol larg, suind și scoborând prin aer.

(Emil Gârleanu, *Vulturul*)

Scrieți, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe, cu privire la textul de mai sus:

1. Despărțiți în silabe următoarele cuvintele: *deodată, înălțime*. **4 puncte**
2. Indicați două cuvinte derivate de la substantivul *floare*. **2 puncte**
3. Precizați ce părți de vorbire sunt cuvintele subliniate în secvența următoare: *I se păru că în lumea aceasta frumoasă, încântătoare, peste care primăverile se aștern cu spuză de flori, e a lui, a lui singur*. **4 puncte**

4. Alcătuiți un enunț interogativ în care substantivul **soare** să fie subiect. **4 puncte**
5. Transcrieți o propoziție principală existentă în enunțul următor: *S-a înălțat mai întâi drept în sus, ca o săgeată; a străbătut văzduhul răcoros, apoi a rămas acolo, s-a legănat în aer, îmbătat de plăcerea să fluture la înălțime uriașă; a plecat capul și a privit în jos.* **1 punct**
6. Redactați un eseu de maximum o pagină, în care să argumentați apartenența unui text literar inclus în programa de examen la specia literară *fabulă*. **15 puncte**
În elaborarea eseului, veți avea în vedere următoarele repere:
 - definirea conceptului de *fabulă*;
 - precizarea a două trăsături ale *fabulei*, existente în textul literar inclus în programa de examen;
 - prezentarea detaliată a celor două trăsături ale *fabulei* precizate, valorificând opera literară aleasă;
 - susținerea unei opinii referitoare la mesajul textului literar selectat.

Notă: Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului de la punctul 6 este la alegere. Pentru **conținutul** eseului veți primi **10 puncte**, iar pentru **redactarea** eseului veți primi **5 puncte** (*organizarea ideilor în scris, utilizarea limbii literare* – 1 punct; *abilități de analiză și de argumentare* – 1 punct; *ortografie, punctuație* – 1 punct; *așezare în pagină și lizibilitate* – 1 punct; *încadrare în limita de spațiu indicată* – 1 punct).

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

A. Metodica predării activităților în limba maternă în învățământul preșcolar (15 puncte)

Xramosaren, and-i rromani vaj rumunikani čhib, **misala/ ekzemplură andar e vakăripnasqo didaktikano lèksiko** ka-i őra, kana keren buti and-jekh grupa le rromane tiknorrenča andar jekh barőrri/ xurdelin! And-o tumaro xramosaripen:

- a) vakărena palal sosőar si importănto te vakăras rromanes le čhavorrenča k-i barőrri/ xurdelin **5 pūnkture**
- b) sikavena save si e didaktikane eksprėsie vaš e tème: e gina, e ranga/ koløre, i prezentăcia, e živutre, i familia, e dīvesa/ o kurko/ o čhon/ o berš thaj aver. **5 pūnkture**
- c) vakărena palal sar utilizisaren i konversăcia and-i tumari didaktikani aktiviteta. **5 pūnkture**

B. Metodica predării activităților în limba română în învățământul preșcolar (15 puncte)

Prezentați trei etape ale unei activități didactice de *convorbire*, domeniul experiențial *Limbă și comunicare*, nivel de studiu 5-6 ani, temă anuală de studiu *Ce și cum vreau să fiu?*

În prezentare, veți avea în vedere următoarele repere:

- menționarea a trei dintre etapele activității precizate;
- descrierea etapelor menționate.